

Naziv studije slučaja	Prijevara u fondovima rizičnog kapitala
Opis	<p>Fond rizičnog kapitala osnovan je u regiji države članice uz potporu EFRR-a. Svrha fonda bila je osiguravanje rizičnog kapitala tehnološki usmjerenim inovativnim MSP-ovima koji se u svojim ranim fazama nalaze u toj konkretnoj regiji. Tržišno usmjerena inovacija ili potpora istraživanju i razvoju bili su obvezni kriteriji za potporu Unije u okviru fonda, čime su bila isključena i društva u poteškoćama.</p> <p>Fond rizičnog kapitala provodio je korisnik koji je trebao utvrditi mogućnosti ulaganja u skladu s uvjetima strategije ulaganja na temelju koje je odabran. Radi usklađenosti s pravilima državne potpore regionalna tijela trebala su odabrati upravu fonda na temelju otvorenog i nediskriminirajućeg natječajnog postupka radi osiguravanja učinkovitog, komercijalnog upravljanja fondom kojim se odražava tržišna praksa.</p> <p>Dionici u istrazi uključivali su upravitelja fonda rizičnog kapitala, njegove prijatelje i poslovne partnere te još jednog upravitelja ulaganja. Istraga se nije odnosila samo na jedan projekt, već na udjele fonda rizičnog kapitala u čitavoj regiji države članice.</p>
Predmetni strukturni i investicijski fondovi	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)
Vrsta nepravilnosti	Vrsta otkrivene nepravilnosti: <ul style="list-style-type: none"> ○ kršenje pravila financiranja ○ sukob interesa ○ propusti u postupcima javne nabave ○ nedovoljan nadzor nadležnih tijela.
Mehanizam izvješćivanja	Nakon istrage OLAF je Europskoj komisiji / Glavnoj upravi za regionalnu i urbanu politiku izdao financijsku preporuku o ostvarivanju povrata u iznosu od 162,3 milijuna EUR te je nacionalnim pravosudnim tijelima uputio pravosudnu preporuku u vezi s prijevernim aktivnostima. Predmet je u konačnici odbačen. Postupak povrata sredstava EFRR-a koja su već isplaćena (162,3 milijuna EUR) i dalje je u tijeku.
Prijava u sustavu za upravljanje nepravilnostima	Ne
Znakovi upozorenja	Pokazatelji i znakovi prijevera koji su pobudili sumnju bili su: <ul style="list-style-type: none"> • društva u vlasništvu jedne obitelji bila su povlašteni članovi fonda rizičnog kapitala • privatna ulaganja upravitelja fonda u portfeljna društva fonda.
Opis obrasca prijevera	Nepravilnosti su se uglavnom odnosile na nepoštovanje kriterija

	<p>odabira za udjele u fondu rizičnog kapitala. Fond rizičnog kapitala, koji je prije i nakon privatizacije vodila ista uprava, ostvario je nepropisna ulaganja u 44 društva i zanemario kriterije ulaganja. Na primjer, financijska sredstva primila su društva koja nisu bila ni mala ni srednja poduzeća, kao i poduzeća u financijskim poteškoćama ili društva kojima prijeto rizik od nesolventnosti. To je u suprotnosti s kriterijima prihvatljivosti koji vrijede za dodjelu sredstava Unije.</p>
Kako je prijevara otkrivena	<p>Sumnje na prijevaru i nepravilnosti prijavili su jedan zviždač i novinari. Iznesene optužbe ukazuju na to da je ulagački tim fonda rizičnog kapitala tijekom razdoblja financiranja od 2000 do 2006. i od 2007. do 2013. davao prednost društvima koja prema pravilima europskih strukturnih fondova nisu bila prihvatljiva za ulaganje.</p> <p>OLAF je istražio trećinu ukupnog portfelja ulagačkog tima fonda rizičnog kapitala i zaključio da je fond rizičnog kapitala ostvarivao nepropisna ulaganja i zanemarivao kriterije ulaganja. Međutim, nije bilo moguće potvrditi sumnju na prijevaru jer su pravosudna tijela odbacila predmet.</p> <p>OLAF je svoje aktivnosti provodio neovisno i surađivao je s različitim nacionalnim tijelima. U okviru OLAF-ove istrage utvrđene su nepravilnosti i sumnja na prijevaru te znatni nedostaci u obvezama kontrole nacionalnih tijela. Osim toga potvrđeni su ozbiljni propusti u postupku privatizacije fonda rizičnog kapitala.</p>
Zabilježene poteškoće	<p>Slučaj je obuhvaćao velik broj portfeljnih društava. OLAF je mogao provesti tek ograničen broj provjera na terenu. Informacije povezane s portfeljnim društvima bile su dostupne samo u okviru informacija prikupljenih od fonda rizičnog kapitala. Neka od uključenih društava već su bila raspuštena. Tijela nisu bila voljna dati OLAF-u relevantne informacije.</p>
Uočene slabosti	<p>OLAF i Regionalni revizorski sud države članice potvrdili su nedostatke u sustavu upravljanja i kontrole.</p> <p>Kriteriji prihvatljivosti utvrđeni za financiranje sredstvima Unije kojima bi se trebala spriječiti takva vrsta nepravilnosti i prijevara sada su uspostavljeni. Nadalje, revidiranjem Financijske uredbe 2018. definicija sukoba interesa proširena je na fondove s podijeljenim upravljanjem te su državama članicama dostupne smjernice Europske komisije o sukobu interesa.</p>